

**HAMLET İSAXANLI:
"UNİVERSİTELƏR VƏ AMEA
ELMƏ DƏRİN FİKİR VERMƏDİ,
INDİ İSE..."**

2023-cü il fevralın 14-də Moderator.az İnformasiya Agentliyi Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor, akademik Hamlet İsaxanlı ilə qısa müsahibə dərc etmişdir. Oxucularımıza təqdim edirik.

Hazırda ölkəmizdə elmi tədqiqat işlərinin kəmliyəst və keyfiyyətə azzığından danışan H.İsaxanlı SSRI dövründən sonra bu sahədə geriləmənin olduğunu bildirdi:

"SSRI dövründə Azərbaycan elmi böyük sovet elm məkanının tərkib hissəsi hesab olunurdu. Doktorantura, aspirantura üzrə alımlarımız yetişir, məqalələrimiz, əsasən, nüfuzlu sovet jurnallarında çıxırırdı.

SSRI dağılıandan sonra en çox aziyyət çəkən, geri qalan sahələrdən biri də elm oldu. Elmi məhsuldarlıq

kəskin şəkildə azaldı. Sovet dövründə yetişən alımlar yaşandılar, vaxt ötdükçə də insanın elmi aktivliyi azalır. Yeni yetişən kadrlar isə o aparıcı sovet məktəblərində yetişmədi və həmin keyfiyyət alınmadı.

"Elmi inkişafın geriləməsinin digər bir səbəbi isə, kadr hazırlanmasının bir az plansız həyata keçirilməsi oldu. Universitetlər və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası elmə derin fikir vermedi, məhsuldarlıq və keyfiyyət aşağı düşdü.

Alımların xaricdə dərc olunan məqalelerinin sayı azaldı. Bu gün məqaleləri daha çox Qərbdə çap etdirmek lazım gəlir. Qərbin bu sahədə tələbatı isə daha fərqlidir. Məqalələr, əsasən, ingilis dilində yazılmalıdır. Xarici elmi jurnallarda çap olunmaq üçün əlavə yoxlamalar, qiymətləndirmələr, formal qaydalar daha çoxdur.

Nəticədə, xaricdə çap olunan məqalələrin sayı azaldı. Bu gün pedaqogika, təhsil elmi sahəsində xaricdə dissertasiya müdafiə etmiş bir nəfər də mütexəssisimiz yoxdur. Əger bir elm sahəsi üzrə alımlarımızdan dünyada, yəni xaricdəki yaxşı universitetlərdə müdafiə edən yoxdursa, bizim dünya elmindən necə xəbərimiz olacaq?"

H.İsaxanlı açıqlamasında elmi məhsuldarlığın zəifləməsində maddi amillin də rolunu qeyd etdi:

"Elmi məhsuldarlığım azalmasının digər bir səbəbi maddiyyatla bağlıdır. İnsanlar əvvəller elmə həvesle gedirdilər, elmə maraqla yanaşı maaşlar yuxarı olurdu. Elm insanları yaşadırdı. Professorun maaşı rəykom katibinin maaşından daha yüksək idi. İndi isə elm adəmimin maaşı digər sahələrlə müqayisədə azdır. Bakalavr təhsilini bitirib biznes idarəciliyi üzrə magistraturada oxumaq iş dünyasında yaxşı, yüksək maaşlı yer tutmaq üçün kifayət edir. Bütün üçün heç bir elmi dərəcə lazımlı gəlmir. Belə olduqda PhD (fəlsəfe doktoru) almaq marağı azalır və ya yox olur..."

Professor son olaraq, elmi sahədə müəyyən inkişafın olduğunu da vurgulayır:

Bu gün elmi sahədə müəyyən dərəcədə dirçəlmə də var. Universitetlər bir-birile yarışırlar. Yarışda da əsas yeri elmi fəaliyət tutur. Universitetlərin reytinglərini ölçən zaman, əsasən, onun elmi araşdırılmalarını nəzərə alırlar. Ona görə də, universitetlər artıq elmi araşdırmalara fikir verməyə başlayıblar. Amma yənə də arzu olunan seviyyəyə gəlib çatmamışq".

Rəna Nəbi

<https://moderator.az/az/ekskhuziv/598680/universitetler-ve-amea-elme-derin-fikir-vermedi-indi-ise-hamlet-isaxanli/>